

20.1.2020

לכבוד

רשות המיסים

המחלקה לתכנון וכלכלה

רח' בנק ישראל 5

ת.ד. 320

ירושלים 91002

בדואר רשום אישור מסירה

ובדוא"ל RonitEL2@taxes.gov.il**הנדון: שימוע בנושא ביטול שיעורי המכס ביבוא חמאה**

שלום רב,

ב-6 לינואר הוציאה רשות המיסים הודעה לציבור בעניין אשר בנדון. בהודעה זו נכתב כי משרד האוצר עומד לבטל את שיעורי המכס ביבוא חמאה. הביטול יהיה בהוראת שעה עד סוף שנת 2020.

ההודעה לא כללה את נימוקיה של הרשות לשינוי במדיניות הרלבנטית לכל ענף החלב.

ענף החלב הוא בעל מאפיינים ייחודיים המורכב מצד אחד מחומרי גלם המיוצרים במקטע חקלאי ומצד שני בתעשייה עתירת הון וטכנולוגיה הדורשת השקעה מאסיבית בתשתיות ובמיתקנים. על רקע ייחודיות זו, חוק תכנון משק החלב התשע"א – 2011 ("חוק החלב"), נועד לעגן את הסדרת שוק החלב באמצעים חקיקתיים ראויים.

בהתאם, הגדיר המחוקק את מטרותיו של חוק החלב כפי שבאו לידי ביטוי בסעיף 1 בו נכתב בין היתר שמטרת החוק היא להבטיח אספקה סדירה של חלב ומוצרים, תוך הבטחת מחירים נאותים ליצרנים, למחלבות ולציבור ותוך יצירת **תנאים הולמים לפעילות היצרנים והמחלבות**.

בסעיף 3 לחוק החלב נכתב בין היתר כי שיווק חלב ומוצרי חלב בישראל יהיה מייצור מקומי בלבד, או מייבוא שהותר על פי הוראותיו של סעיף קטן (ב) או לפי כל דין.

על בסיס עקרונות אלו נקבע כי ענף החלב יהיה ענף מתוכנן, ולכן נכתב בסעיף 4 לחוק החלב כי השר יקבע, בצו, מדי שנה, את היקף הייצור המקומי הכולל לאותה שנה לכלל היצרנים (להלן היקף הייצור הכולל), על פי ההיקף החזוי של מלוא הצריכה.

אבני יסוד אלו של חוק תכנון משק החלב משליכים על כל הנגזרות הרלבנטיות בהקשר של משק החלב. כך, שיווק חלב ומוצרי חלב חייב להיות מיצור מקומי בלבד, עם חריגות ביבוא שהותר, וענף החלב חייב להיות מתוכנן.

החמאה באריותיה השונות, מהווה הן מוצר חלב לצרכן הסופי (חמאה בחפיסות), הן תומר גלם מרכזי לשומן מן החי והן כתחליף לחלב גולמי ניגר (ביחד עם אבקת חלב). כך, החמאה איננה מוצר שולי במסגרת התכנון בענף. ההיפך הוא הנכון. בשל היותה הן מוצר סופי והן תומר גלם היא מהווה נדבך מרכזי במבנה הענף בכלל ובתכנון הענף בפרט. החלטה לאפשר יבוא חמאה **ללא מגבלה** ובאופן המנותק מכללי התכנון הענפי כפי שנקבעו בחוק החלב, תפגע בתכנון הנגזר בענף, וכפועל יוצא עלולה לייצר עודפים וחוסרים במקטעים שונים בענף בכלל (לא רק בחמאה) בתקופות שונות לאורך השנה.

כאמור לעיל, במסגרת החלטת הרשות לבטל את המכס לא הוצגו נימוקי הרשות. אולם נראה כי החלטה זו קשורה למחסור שהורגש בחמאה בחפיסות במרכזים וברשתות, במהלך 2019. המחסור בחמאה מייצור מקומי נגזר בעיקרו מעליית הביקוש לשומן, ומהצורך לאזן את היצע החלב הגולמי. החוק מאפשר התמודדות עם עודף ביקוש באמצעות ייבוא, אך לאור מטרותיו של החוק, ברור כי לא היתה כוונה שהתמודדות כזו תפגע בהסדרה הקבועה בחוק או בתכנון השוק. אין חולק כי המחסור בחמאה מחייב מענה. מענה כזה קיים, **באופן מידתי, המקיים את מטרות החוק ותכנון הענף** במסגרת פתיחת **מכסה מדודה** ליבוא חמאה (הן חמאה בחפיסות והן חמאה תעשייתית). מכסה אשר תשלים את הייצור המקומי לכדי מענה מלא

תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ

רחוב יגיע כפיים 21 קריית אריה, פתח תקווה. מען למכתבים: ת.ד. 300, פתח תקווה 4910201

טלפון: 03-6904961, מייל: pesachs@tnuva.co.il

על הביקוש של השוק. למצער, בשנת 2019 פתיחת המכסה לוותה בתנאים ומגבלות לחלוקת המכסות, שמנעו את מימוש יבוא החמאה במכסות.

מכיוון שכך, במסגרת התכנון של שנת 2020, על פי הכללים שמתווה חוק החלב, אכן הוחלט על הרחבת מכסת יבוא חמאה ללא מכס. הרחבה זו תוך תיקון הכשלים שהובילו לאי מימוש המכסות בשנת 2019, היא המענה הראוי והמידתי למחסור בחמאה העונה על מטרותיו והוראותיו של חוק החלב ומונע פגיעה בהסדרת ענף החלב.

בשולי הדברים אך לא בשולי חשיבותם, למהלך המוצע יש השלכות רחב רבות ומשמעותיות. כך למשל, למרות שמדובר בהוראת שעה המיועדת לכאורה לפתור בעיית מחסור נקודתית, בטווח הארוך יותר זהו מהלך שעלול להוביל לפגיעה הדרגתית בענף הרפת ולחיסול החקלאות המקומית.

על רקע כל האמור לעיל תטען תנובה כי ההצעה לביטול גורף של שיעורי המכס ביבוא חמאה איננה עומדת בקנה אחד עם חוק החלב והתכנון הענפי שבוצע בשילוב עם מכסת יבוא החמאה שחולקה בימים אלו, ומכיוון שכך יש לדחות את ההצעה.

בנוחה,
תנובה מרכז שיתופי לשיווק
תוצרת חקלאית בישראל